

Frustraties

De Zuid-Hollandse Vogelaarsdag van 29 juni 2013 op initiatief van en georganiseerd door de Natuur- en Vogelbescherming Noordwijk, Vogelbescherming en Sovon, pakte uit als een prima en ook nuttige happening. Eén agendapunt gaf bij schrijver een latent aanwezig minderwaardigheidscomplex voedsel bij karrenvrachten. Dat was het onderdeel Gierzwaluw-excursie onder leiding van Hein Verkade. Ik leg het uit.

Ooit, toen mijn dorp Maasdam nog aan een menigte Huiszwaluwen onderdak bood, werden mijn woning en ik de risee van de buurt. Want ons onderkomen was zowat het enige huis in het wijkje waartegen de Huiszwaluwen weigerden hun nesten te metselen. Ervan op de hoogte zijnde dat schrijver in de weer was voor het welzijn van vogels, putten de burens zich uit in gevatheden over de ongerijmde situatie dat die Huiszwaluwen juist niet onze gevels verkozen. Enfin, u begrijpt het... de lachende boer met kiespijn. Uiteindelijk kwam ik toch weer langszij, zij het met een kunstgreep, in dit geval een letterlijke. Met een 'probeer het dan maar eens hiermee' overhandigden de op bezoek zijnde Els en Nico de Haan kunstnesten. Bingo. De huiszwaluwenverzorgingsstaat die we met die kunstbouwsels aan de zijgevel creëerden, groeide in een kleine tien jaar uit tot een lustoord, waarbij de zwaluwen zelfs overgingen op eigenbouw, tussen de kunstnesten in. Tot op zeker voorjaar midden jaren negentig geen enkele zwaluw terugkeerde, niet bij mij en trouwens nergens in het wijkje. Overkwam toen de hele Plan Oost populatie tijdens de winter in Afrika of op de heen dan wel terugweg een fatale catastrofe? Of ging er iets anders mis? Voedsel? Hoger wordende bomen in de wijk die de invlucht gingen belemmeren? Het hield en houdt bezig.

De geschiedenis herhaalde zich, nu met Gierzwaluwen. Een paar jaar geleden zag ik bij de burens via de dakgoot een Gierzwaluw onder de dakpannen schichten. De zomer daarop weer, zelfde plek. Daarbij bleef het niet. Zittend in de achtertuin en omringd door artikelen waarvan nijvere middenstanders ons inprenten dat ze het bestaan veraangamen, stelde ik vast dat mijn buurmans dakgoot annex pannendak zomer 2011 aan tenminste twee paren Gierzwaluwen onderdak bood en de achterburens aan eentje. Ergo, rustend in het tuinzitje was mijn bestaan helemaal niet zo aangenaam, want waarom snelden ze hautain aan onze dakgoot en pannendak voorbij? Wat had ik graag alle door de consumptiemaatschappij bedachte handel voor tuinplezier ingeruild voor het tafereel van een verdwijnende Gierzwaluw onder mijn dakpannen. Neen dus. Zomer 2013 kwam, zij het eigenlijk pas in juli. Ondanks de in feite tot eind-april voortdurende winter passeerde al op 13 april een Gierzwaluw de trektelpost Dordtsche Biesbosch. De dag daarop kwamen er 194 langs Breskens razen. In Maasdam bleef alles hetzelfde, althans, gierzwaluwtechnisch gesproken: rond ons huis: twee invliegplekken bij de burens en eentje bij de achterburens, zodat ik Hans Westerlaken drie broedcodes 6 voor Gierzwaluwen kon souffleren. Hans kreeg in zijn Sovon-pakket blok 23-18-34 toebedeeld. Fijn natuurlijk, wederom een zomer met Gierzwaluwen rond het huis, maar dan wel aangeboden door de burens. Als ten tijde van de huiszwaluwcompetitie meende ik bij hen weer enige meewarigheid te bespeuren. En hoorde ik de duivel vanuit de hel niet mee grinniken?

Toen kwam de Zuid-Hollandse Vogelaarsdag, met o.a. een rondwandeling door het centrum van Noordwijk langs gierzwaluwbroedplekken. Dat waren er veel en Hein Verkade kon er zoveel over vertellen dat het bewuste agendaonderdeel duchtig uitliep. Hein voerde de deelnemers in optocht door het centrum van Noordwijk, een processie die enig opzien baarde, zeker indien de stoet op zijn voorspraak stilhield om gevels of pannendaken te monsteren. Alsof ze door Hein waren getraind kwam er soms out of the blue een Gierzwaluw invallen om, ter bevestiging, in een gat te verdwijnen. Stonden we stil voor een gierzwaluwspand dan kwam niet zelden een bewoner naar buiten om deskundige

terzijdes naar voren te brengen. Ook werden we Heins schuur binnengevoerd om via een webcam kennis te nemen wat er zich een nest afspeelde. En wat hij allemaal over ze wist te vertellen! Over het feit dat de meeste jongen niet naar de locatie terugkeren waar ze waren uitvlogen, over de recente ontdekking van overnachtende Gierzwaluwen boven het IJsselmeer, over verschillende typen gierzwaluwgevelstenen met horizontale en verticale invliegopeningen, over dakpanmodellen en ook over de historie van de verschillende Noordwijkse vestigingen. Hein gaf een eresaluut aan de Gierzwaluw, een van de vogels die de paar maanden dat hij op onze breedte verblijft het dichtst bij de mens leeft, maar waarvan we desondanks sprakeloos staan van de mysteries waarmee die beeldschone soort is omgeven.

Voor alle deelnemers kwam wel vast te staan dat Sovon voor haar Atlas vanuit Noordwijk de omvang van het broedbestand van *Apus apus* per stuk krijgt ingevoerd, inclusief de correcte broedcodes. Wel atlasblok of zelfs kilometerhok doet dat na? In ieder geval Maasdam niet. Trouwens, echtgenote Els en ik reden 's middags naar huis met het idee dat het in Noordwijk goed wonen moet zijn. Dichtbij zee, hetgeen sowieso fijn is. Aardige mensen en een fijne Natuur- en Vogelbeschermingsclub. En bovendien een keur aan goede vistentjes. Bezig aan onze gierzwaluwodyssee, passeerden we een terrasje waarop Els een scholletje zat te eten waarvan ze, terug in de auto, de kwaliteit roemde.